

Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sadu Najwyższego

z dnia 13 czerwca 2001 r.

III ZP 32/00

Przewodniczący Sędzia SN Teresa Romer, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Beata Gudowska, Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar (współsprawozdawca), Maria Tyszel (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Iwony Kaszczyszyn, w sprawie z wniosku Stanisława J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o emeryturę nauczycielską, po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2001 r. zagadnienia prawnego przekazanego przez skład trzech sędziów Sądu Najwyższego postanowieniem z dnia 15 listopada 2000 r. [...]

„Czy okres prowadzenia zajęć katechetycznych w katechizacji parafialnej jest okresem pracy nauczycielskiej (pracy w szczególnym charakterze) w rozumieniu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karty Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 z zm.) ?”

podjął następującą uchwałę:

Okres nauczania religii w katechizacji parafialnej w ramach stosunku pracy, przed dniem 25 października 1990 r. jest okresem pracy nauczycielskiej w rozumieniu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.)

U z a s a d n i e

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2000 r. Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w sprawie II UKN 45/00, na podstawie art. 393¹⁴ KPC, przedstawił do rozstrzygnięcia przez skład powiększony budzące poważne wątpliwości zagadnienie prawne o treści przytoczonej w sentencji uchwały. Wątpliwości te zrodziły się, w następującym stanie faktycznym, w związku z rozbieżnością orzecznic-

twą Sądu Najwyższego w stosowaniu przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) do katechetów prowadzących nauczanie przed wejściem w życie instrukcji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 1990 r. dotyczącej powrotu nauczania religii do szkoły w roku szkolnym 1990/91

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie, rozpoznając odwołanie Stanisława J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w O. odmawiającej ubezpieczonemu przyznania emerytury na warunkach określonych w art. 88 Karty Nauczyciela, ustalił że wnioskodawca w dacie złożenia wniosku o emeryturę miał ukończonych 60 lat życia i wykazał 42 lata okresów składkowych, w tym 22 lata nauczania religii w punktach katechetycznych, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Sąd ten uznając, że okres nauczania religii w punktach katechetycznych winien być traktowany jako okres pracy nauczycielskiej w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela w związku z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154), zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy nauczycielskiej. Stanowisko to zaakceptował Sąd Apelacyjny w Warszawie i pogłębiając argumentację prawną rozstrzygnięcia - oddalił apelację organu rentowego, który wyrok ten zaskarżył kasacją.

W uchwale z dnia 16 września 1992 r., II UZP 2/92, Sąd Najwyższy uznał, że praca katechetyczna w katechizacji parafialnej nie jest pracą nauczycielską w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela, powołując się w jej uzasadnieniu na pogląd Ministra Edukacji Narodowej, że punkt katechetyczny „nie jest szkołą ani placówką opiekuńczo-wychowawczą w rozumieniu art. 1 Karty” oraz na stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 29 maja 1992 r. Sekretariatu Episkopatu Polski, że „władze Kościoła nie ubiegały się o rozciągnięcie uprawnień przewidzianych w karcie nauczyciela na katechetów zatrudnionych w punktach katechetycznych oraz poinformował, że władze Kościoła nie zamierzają występować z roszczeniami rewindykacyjnymi z tego tytułu do władz państwowych ani sądów.” Już w tym miejscu należy podkreślić, że ta deklaracja nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia, bowiem Sekretariat Episkopatu był uprawniony jedynie do rezygnacji z własnych roszczeń. Pismo to natomiast pozbawione jest znaczenia prawnego w zakresie, w jakim dotyczyło indywidualnych praw pracowniczych i emerytalnych osób zatrudnio-

nych w charakterze katechetów przez poszczególne osoby prawne Kościoła Katolickiego

Stanowisko odmienne od wyrażonego w przytoczonej uchwale Sąd Najwyższy zajął w wyrokach: z dnia 30 lipca 1997 r., II UKN 201/97 (OSNAPiUS 1998 r. nr 11, poz. 347) oraz z dnia 3 września 2000 r., II UKN 661/99 i 663/99 (jeszcze nie publikowanych). W wyrokach tych przyjęto, że nauczanie religii w parafialnych punktach katechetycznych przed dniem 31 sierpnia 1990 r. wykonywane w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć było pracą nauczycielską w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela uprawniającą do uzyskania prawa do emerytury, po spełnieniu warunków przewidzianych w tym przepisie. W uzasadnieniach wyroków z dnia 3 września 2000 r. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że: „Kraż uprawnionych do emerytury, zwanej emeryturą nauczycielską, określony został w powołanym przepisie w sposób wymagający bliższego sprecyzowania. I tak, celem wyjaśnienia użytych w nim pojęć „nauczyciel” oraz „praca w szczególnych warunkach” należy sięgnąć do ich definicji zawartych w innych przepisach Karty Nauczyciela. O nauczycielach (bez bliższego określenia) mówi art. 3 pkt 1 Karty definiując ich jako nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, zatrudnionych w przedszkolach, szkołach lub innych placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 tej ustawy. W tej definicji następuje więc powiązanie statusu nauczyciela z miejscem jego zatrudnienia; nauczycielami w rozumieniu Karty Nauczyciela są więc tylko nauczyciele wykonujący pracę nauczycielską w miejscach określonych w art. 1 ust. 1 Karty”. W orzeczeniach tych Sąd Najwyższy zaakceptował też stanowisko wyrażone w powołanym wyżej wyroku z dnia 30 lipca 1997 r., II UKN 201/97, że chociaż art. 1 ust. 1 Karty Nauczyciela nie wymienia, *expressis verbis*, parafialnych punktów katechetycznych, to są (i były) one placówkami oświatowo –wychowawczymi odpowiadającymi placówkom wymienionym w tym przepisie, placówkami umożliwiającymi w szczególności uzyskanie oraz uzupełnienie wiedzy ogólnej, zdobywanie umiejętności, kształtowanie, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, także korzystanie z różnych form wypoczynku. Podkreślił, że: „zaprezentowany w uchwale z dnia 16 września 1992 r., II UZP 2/92, pogląd zdezaktualizował się wobec dokonanych w późniejszych latach, zmian stanu prawnego, polegających na rozwinięciu w aktach wyższej rangi prowizorycznych postanowień instrukcji Ministra Edukacji Narodowej z 3 sierpnia 1990 r.: zmian, które doprowadziły do zrównania nauczania religii w punktach katechetycznych i w szkołach”.

Skład podejmujący uchwałę nie podziela argumentu podniesionego w uzasadnieniu przedstawionego zagadnienia, że przepis art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej „dotyczy tylko nauczycieli zatrudnionych w szkołach, nie ma natomiast w nim mowy o katechetach nauczających religii dzieci i młodzieży na podstawie jej art. 19 ust. 1” (czyli w między innymi w punktach katechetycznych). Po wyłączeniu z treści tego przepisu jego fragmentu odnoszącego się do świeckich nauczycieli w niższych seminariach duchownych (pozostającego poza zakresem rozpatrywanego zagadnienia) stanowi on, że: „Do nauczycieli i wychowawców zatrudnionych w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych prowadzonych przez kościelne osoby prawne stosuje się prawa i obowiązki ustalone dla nauczycieli i wychowawców zatrudnionych w państwowych szkołach i placówkach oświatowo - wychowawczych oraz opiekuńczo - wychowawczych, z uwzględnieniem ust. 2” (stanowiącego, że szczegółowy zakres uprawnień i obowiązków o których mowa w ust. 1, określa Minister Edukacji Narodowej na wniosek Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski). Wywodząca się z języka greckiego (katechetes - nauczyciel), przejęta z niemieckiego - Katechet, nazwa wykonywanego zawodu „katecheta” to - nauczający zasad wiary, nauczyciel religii, katechizmu. Zasady leksykologii jednoznacznie wskazują więc, że pojęcie „katecheta” związane jest wyłącznie z przedmiotem nauczania a nie z miejscem, w którym to nauczanie się odbywa co w konsekwencji oznacza, że katecheci są nauczycielami objętymi zakresem podmiotowym art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r., a nadanie im „uprawnień nauczycielskich” nie wymagało odrębnej regulacji prawnej. Nie znajduje logicznego uzasadnienia twierdzenie organu rentowego, że - stosownie do ustawy z dnia 15 lipca 1961 r o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz.U. Nr 32, poz. 160 ze zm.) i aktów wykonawczych do niej – „osoby nauczające w punktach katechetycznych w zakresie uprawnień pracowniczych były traktowane na równi z pracownikami państwowymi zatrudnionymi w terenowych organach administracji państwowej, co oznacza, że nie wykonywały pracy nauczycielskiej”. Przepis art. 39 tej ustawy dopuszczał możliwość prowadzenia, przez „organizacje lub instytucje o charakterze wyznaniowym” za zezwoleniem Ministra Oświaty i Wychowania, między innymi placówek oświatowych na „określonych przez niego zasadach i warunkach i pod jego nadzorem”. Żaden z przepisów tej ustawy nie uzasadnia stanowiska organu rentowego, że skoro katecheci byli „traktowani na równi z pracownikami państwowymi” to nie byli nauczycielami, uznawanymi

za pracowników pierwszej kategorii zatrudnienia co najmniej od wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli (Dz.U. Nr 12, poz. 63 ze zm.). Powoływanie się w tym zakresie na bliżej nieokreślone „akty wykonawcze” do ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. jest bezprzedmiotowe, bowiem żaden z jej przepisów nie upoważniał organów wykonawczych do dokonania zmiany charakteru pracy nauczycieli określonego wcześniej ustawą, tj. ustawą z dnia 27 kwietnia 1956 r. W kontekście ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. należy przypomnieć fakt historyczny, że ówczesne władze administracji terenowej, działając albo z własnej inicjatywy albo na polecenie władz partyjno-rządowych, żądały przekazywania imiennych list dzieci i młodzieży uczęszczającej na katechezę. Wobec łatwo przewidywalnych, negatywnych konsekwencji w stosunku do ich rodziców, osoby prowadzące parafialne punkty katechetyczne powszechnie odmawiały przedstawienia żądanych list tracąc „uprawnienia pracowników traktowanych jak pracownicy zatrudnieni w terenowych organach administracji terenowej” i, z tejże administracji, nie pobierali wynagrodzenia za nauczanie religii. Oceniając „legalność” punktów katechetycznych należy pamiętać, że Konstytucja RP z 22 lipca 1952 r. nie tylko zapewniała obywatelom wolność sumienia i wyznania oraz równe prawa we wszystkich dziedzinach życia bez względu między innymi na wyznanie i zakazywała dyskryminacji z tej przyczyny, lecz w art. 82 stanowiła, że „Kościół i inne związki wyznaniowe mogą swobodnie wypełniać swoje funkcje religijne”. Nauczanie religii jest jedną z funkcji religijnych, nie tylko Kościoła Katolickiego, a nauczanie religii w punktach katechetycznych stanowiące realizację tej funkcji miało bezpośrednie umocowanie w Konstytucji, było więc legalne, natomiast nadużyciem, naruszającym tę Konstytucję, były żądania ujawniania nazwisk uczestników katechezy. Taka sytuacja, istniejąca do września 1990 r. nie oznacza jednak, że w tym czasie katecheci nie byli pracownikami uprawnionymi do świadczeń emerytalno - rentowych bowiem pobieranie wynagrodzenia za wykonywanie pracy nie jest jedyną cechą charakteryzującą umowę o pracę. Jeśli więc stosunek pomiędzy katechetą a parafią lub jej proboszczem względnie Kurią Diecezjalną wymagał osobistego wykonywania pracy, świadczenia pracy, a nie jej wyników, wykonywania pracy w określonym czasie i miejscu oraz podporządkowania podmiotowi zatrudniającemu, to nie ma przeszkód prawnych uznania, że był to stosunek pracy w rozumieniu art. 22 Kodeksu pracy. Przypomnieć też można, że do wejścia w życie dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1958 r.,

Nr 23, poz. 97) w orzecznictwie ówczesnych okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych oraz w praktyce organów rentowych ukształtował się pogląd, że są pracownikami zakonnice wykonujące pracę pielęgniarek w szpitalach państwowych i samorządowych, a także opiekunki kierowane przez Polski Czerwony Krzyż lub Polski Komitet Opieki Społecznej - do domowej opieki chorych. Za pracę pierwszej kategorii uznawano też pracę nauczycielek szkół prowadzonych przez zakony wówczas, gdy nie miały one indywidualnych umów o pracę, a należne im wynagrodzenie przekazywano na rzecz Zgromadzenia, do którego należały. (Por. wyrok byłego Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z 30 listopada 1956 r., III TR 1326/55 – OSPiKA 170/1968). W wyroku z dnia 16 marca 1965 r., IV TR 2288/64, tenże Trybunał wskazał, że: „Jeżeli postępowanie dowodowe wykaże, że pracownik był zatrudniony przez co najmniej połowę czasu obowiązującego w jego zawodzie, wysokość zarobków jest bez znaczenia dla oceny zaliczalności okresu jego pracy do okresów zatrudnienia.” Orzecznictwo to nie straciło swej aktualności, bowiem ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 3, poz. 6 ze zm.) oraz z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), w tym zakresie nie wprowadziły zmian. Podobnie, w wyroku z dnia 15 czerwca 1978 r., II URN 54/78, Sąd Najwyższy podkreślił, że zaliczanie okresów zatrudnienia do uprawnień emerytalnych i rentowych nie jest uzależnione od zgłoszenia osoby zatrudnionej do ubezpieczenia społecznego, a w wyroku z dnia 5 kwietnia 1995 r., II UR 3/95 (OSNAPiUS 1995, nr 17, poz. 222) uznał, że okresy zatrudnienia, za które pracodawca nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne, mimo istnienia obowiązku ich opłacania, są okresami składkowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.).

Wnikliwej i wszechstronnej analizy przepisów zarządzeń Ministra Edukacji Narodowej: nr 31 z dnia 27 sierpnia 1990 r. uchylającego zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania w sprawie umożliwienia dzieciom i młodzieży szkolnej uczestniczenia w katechezie parafialnej (Dz.Urz. MEN z dnia 8 września 1990 r.) oraz z 22 czerwca 1995 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli (M.P. Nr 31, poz. 366), a także z 24 kwietnia 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu uprawnień i obowiązków nauczycieli i wychowawców zatrudnionych w szkołach (placówkach) prowadzonych przez osoby prawne Kościoła Katolickiego (M.P. Nr 30, poz. 310), Sąd Najwyższy dokonał

w uzasadnieniach powołanych wyżej wyroków z 30 lipca 1997 r. oraz z dnia 3 września 2000 r. Skład rozstrzygający przedstawione zagadnienie w pełni podziela ich argumentację przemawiającą za odstąpieniem od stanowiska przyjętego w uchwale II UZP 2/92, dlatego nie ma potrzeby jej powtórzenia.

Uzupełnienie odpowiedzi na przedstawioną wątpliwość dotyczącą stosowania przepisów zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 kwietnia 1996 r. do „działalności katechetycznej sprzed roku szkolnego 1990/91” można natomiast znaleźć w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, oraz. 43) oraz w jego historycznej wykładni.

Dekretem z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym (Dz.U. Nr 30, poz. 116) ustalono dwie kategorie pracowników. Pierwsza obejmowała – zatrudnionych pod ziemią oraz w warunkach szkodliwych dla zdrowia, druga - wszystkich pozostałych. Rodzaje prac objętych pierwszą kategorią oraz warunki zaliczania pracowników do niej określała Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Stosownie do jednolitego tekstu dekretu (Dz.U. z 1958 r. Nr 23, poz. 2, poz. 97) nauczyciele zostali zaliczeni do pierwszej kategorii zatrudnienia. Powołane wyżej rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r. pojęcie „pracownicy I kategorii” zastąpiło określeniem „zatrudnieni w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze”; nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1 - 7 Karty Nauczyciela, określoną w tej ustawie jako praca pierwszej kategorii zatrudnienia jest uważany za wykonującego pracę w szczególnym charakterze (§ 15). Stosownie natomiast do § 19 tego rozporządzenia – przy ustalaniu okresów pracy, o których mowa w § 2 (a więc okresów pracy w szczególnym charakterze, w określonym wymiarze czasu pracy) uwzględnia się również okresy takiej pracy, wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. W poprzednich aktach normatywnych brak było przepisów nakazujących przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno - rentowych uwzględnianie, jako zatrudnienia pierwszej kategorii, pracy wykonywanej na określonym stanowisku zanim zostało ono objęte wykazem prac szkodliwych dla zdrowia. W latach 1954 - 1983 r wykazy te były wielokrotnie zmieniane, rozszerzane na nowe grupy pracowników i w okresie tym ukształtowała się praktyka organów rentowych i sądów ubezpieczeń społecznych, że nowe wykazy mają zastosowanie również do osób, które taką pracę wykonywały przed datą wejścia w życie tychże wykazów. Data ta oznaczała jedynie

to, że świadczenia przysługujące z tytułu pracy pierwszej kategorii nie mogły być przyznane za okres wcześniejszy.

Skład podejmujący uchwałę podziela również podniesione w uzasadnieniach powołanych wyroków w sprawach II UKN 201/97 oraz II UKN 661 i 663/99 argumenty przemawiające za jednakowym traktowaniem nauczycieli religii przez cały okres prowadzenia tej nauki, niezależnie od narzucanych jej rygorów. Nakaz jej nauczania wyłącznie poza szkołami państwowymi nie może decydować o odmiennym traktowaniu „stanów faktycznych sprzed 1 września 1990 r. i po tej dacie skoro rodzaj i sposób wykonywania, cel i znaczenie nauki religii, było w każdym czasie identyczne”.

W uzupełnieniu powyższych uwag warto też przypomnieć rozważania Trybunału Konstytucyjnego w orzeczeniu z dnia 30 stycznia 1991 r., K 11/90, wydanym na wniosek rzecznika Praw Obywatelskich, w którym Trybunał uznał, że Instrukcja Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 1990r., dotycząca powrotu nauczania religii do szkoły w roku szkolnym 1990/91 nie jest niezgodna z art. 2 ustawy dnia 15 lipca 1961 r. rozwoju systemu oświaty i wychowania (...) oraz jest zgodna z Konstytucją, a także z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. Nr 29, poz. 155 ze zm.). W rozważaniach swych Trybunał uwzględnił również stan prawny i faktyczny w okresie poprzedzającym wejście w życie tej ustawy oraz instrukcji, jak i zakresie praw obywateli wynikających z art. 82 ust. 1 wówczas obowiązujących przepisów konstytucyjnych. Trybunał stwierdził też to, co Sąd Najwyższy podkreślił już wyżej, że stan ten, ukształtowany przez art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju oświaty i wychowania oraz przez wydane do niej akty wykonawcze, które „w sposób niechlubny i nielegalny” – zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich – wyeliminowały ze szkół naukę religii, w znacznym stopniu ograniczały konstytucyjnie gwarantowaną wolność sumienia i wyznania obywateli oraz utrudniał kościołom i innym związkom wyznaniowym wypełnienie ich funkcji. Nie można też pominąć, że był niezgodny z ratyfikowanymi przez Polskę aktami prawa międzynarodowego, między innymi z art. 18 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 10 grudnia 1948 r. W ocenie Trybunału – państwo nie może uchylać się od obowiązku zapewnienia takiego wychowania religijnego i w takim miejscu, aby to odpowiadało woli rodziców. Z obowiązku tego państwo nie jest zwolnione nawet wtedy, gdy na skutek jego zaniedbań w tej dziedzinie, instytucja kościelna zaczyna

zastępczo organizować wychowanie religijne – wobec braku innych możliwości – na własnym terenie. To orzeczenie Trybunału, podjęte na tle zasady równości, zachowało w pełni swą aktualność po wejściu w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., która w art. 32 stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zasada ta, w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych) charakteryzujące się daną cechą istotną w równym stopniu – mają być równo traktowani (por. wyrok z dnia 21 września 1999 r., K 6/98 – OTK 1999/6/117 i orzecznictwo w nim cytowane).

Zdaniem Sądu Najwyższego, w składzie rozstrzygającym przedstawione zagadnienie prawne, nie ma podstaw ani prawnych, ani aksjologicznych do różnego traktowania katechizacji (nauki religii), ani w zależności od tego, kto był jej nauczycielem ani od miejsca, gdzie się odbywała, w szkole, czy też w parafii. Treść podjętej uchwały jest zbieżna ze stanowiskiem Prokuratury Krajowej wyrażonym w jej wniosku z dnia 7 czerwca 2001 r., natomiast organ rentowy wnosząc o udzielenie odpowiedzi przeczącej nie przedstawił pisemnie swego stanowiska. Wprawdzie nie miało to znaczenia dla podjęcia uchwały, jednakże nie sposób nie zwrócić uwagi na to, że do Sądu Najwyższego w latach 1990 – 1996 w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dla katechetów nie została wniesiona ani jedna rewizja nadzwyczajna, a w latach 1997 – 2000 tylko cztery kasacje. Może to wskazywać, że zarówno praktyka organów rentowych, jak i orzecznictwo sądów powszechnych poszły w innym kierunku niż wskazany w wyżej omówionej uchwale II UZP 2/92. Do takiego wniosku prowadzi także i to, że w trzech sprawach dotyczących duchownych katechetów kasację wniósł ten sam Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, natomiast tylko w jednej sprawie Sąd orzekający merytorycznie, odmawiając świeckiemu katechecie przyznania emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, powołał się na tę uchwałę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy podjął uchwałę przytoczoną w sentencji.

=====